

WAAR VINDEN WE DIE VOGELS?

De najaarstrek is voorbij. Honderdduizenden, ja misschien wel miljoenen vogels zijn door ons land getrokken. Wat nu overblijft zijn de vogels, die hier hun winterkwartier hebben en de soorten, die hier het hele jaar door blijven. De zogenaamde standvogels.

Het is altijd moeilijk te zeggen wat nu echte standvogels zijn. Dat we b.v. *spreeuwen* het hele jaar door hier zien, wil nog niet zeggen dat dit steeds dezelfde vogels zijn die hier broeden. Deze blijven gedeeltelijk in ons land, doch een deel trekt ook weg en in hun plaats komen *spreeuwen* uit het noorden en oosten.

Dat winterkwartier is ook geen vast begrip. Let maar eens op bij invallende vorst wat er dan nog een grote verplaatsingen plaatsvinden. De *kieviten* zijn daar een goed voorbeeld van. Zodra de vorst invalt trekken ze massaal naar het zuiden. Wij krijgen dan vaak ook invasies van ganzen en eenden, die uit hun winterkwartieren in Denemarken en de Duitse bocht verdreven worden.

Ik wil eerst nog eens een paar echte wintergasten opnoemen, die men langs de kust aan kan treffen. Langs het strand: *drieteenstrandloper*, *zilverplevier*, *stormmeeuw* en ook grote en kleine *mantelmeeuw*. Zijn er stenen zeeweringen of

havenhoofden, dan is er een goede kans op *paarse strandloper* en *steenloper*. Een eindje in zee zie je haast altijd *zwarte zeeëenden* en waar mosselen zijn of kokkels, *eidereenden*. Zeldzamer: *ijseend* en *toppereend*. Deze zijn meestal te vinden bij haven- of riviermondingen. Loop na een storm eens langs het strand. Er is een goede kans op *fuut*, *alk* of *zeekoet*. Soms levend maar meestal dood. En zeldzamer: *kleine alk*, *papegaaiduiker* of *Jan van Gent*.

In de duinen: *kramsvogels* en *koperwieken* en zo hier en daar een *buizerd*.

Een paar typische wintergasten zijn verder van de zangvogels: *sneeuwgor's*, *ijs-gors*, *strandleeuwerik* en *frater*. Probeer eens deze te zien te krijgen en geef de waarnemingen door aan J. Taapken. Het zijn alle vier vogels die in het noorden op kale bergplateaux broeden of langs de kusten in het hoge noorden. Hun winterverblijfplaats is op kale poldervlakten, groene stranden, dijken of steenglooiingen. Ik noem hier enkele plaatsen, waar ze regelmatig wordenesignaleerd.

Frater. De Beer, Oostvoorne, langs de IJsselmeerkust, Knardijk, Schouwen en Zuid-Beveland.

Sneeuwgor's. Waddeneilanden, langs de IJsselmeerkust o.a. Harderwijk, Hoophuizen, Hoorn, De Beer, Brielse Maas-

dam, Schouwen, Eempolder, Ooypolder bij Nijmegen.

Ijsgors. De Beer, Vondelingenplaat, Hoophuizen, Hoorn.

Strandleeuwerik. Deze is de zeldzaamste van de vier, De Beer, Knardijk, Hoophuizen, Hierden, Texel, Boschplaat, Wijk aan Zee, Hondsbossche zeewering, Schelphoek.

Dit lijstje van waarnemingen zegt echter alleen maar, dat op de genoemde plaatsen regelmatig waarnemers komen en ze dus gezien worden. Ze zijn waarschijnlijk overal te vinden waar het milieu geschikt is. Het terrein moet vooral open zijn en er moet water in de buurt zijn.

Sneeuwgors en strandleeuwerik azen graag langs de vloedlijn, ze eten plantenzaden, maar ook insecten en kleine schaaldiertjes als strandvlooien.

Frater en ijsgors kunnen we ook wat meer naar het binnenland aantreffen. Ze leven 's winters bijna uitsluitend van plantenzaden.

Ik zou degenen die langs de grote rivieren wonen willen vragen daar eens uit te kijken langs rivierdijken en stranden en dan: kijk ook eens op opgespoten terreinen!

- A. K. J. Mulder, Wallerstraat 45, Delft.

Grote pieper bij de Hondsbossche

Bijna de gehele maand mei, voor het eerst op 7 mei 1962, verbleef er in het vogelreservaat De Putten achter de Hondsbossche Zeewering een *grote pieper*. De vogel fourageerde meestal vroeg in de morgen en zijn bezoeken waren meestal van zeer korte duur. Ik kreeg de indruk dat deze pieper iets forser was dan de *veldleeuwerik*. Deze veronderstelling ontstond door de lange lichtgekleurde poten en de relatief lange staart met witte buitenste staartpennen. Lichte snavel, isabelkleurige borst, bovenzijde bruin gestreept. Lichte streep boven het oog, één onder de wangen. Keel wit met echter een duidelijk zwart streepje. Vlucht als kwikstaart. Het veldleeuwerikachtige bidden voor het neerstrijken was opvallend.

Deze *grote pieper* viel het eerst op door het harde geluid, een kort, soms echter langer durend „triep, triep”. Op 25 mei verbleven er twee *grote piepers* om de bewakingskeet. Om circa 5.45 uur verdwenen zijn in noordoostelijke richting. Zij waren zeer schuw.

- G. R. Monsees, Nic. Beetskade 47, Alkmaar.

(De „Avifauna van Nederland” vermeldt 6 vondsten en 16 waarnemingen van deze soort na 1900, waarvan 19 uit de maanden september-november. Vóór 1900 tenminste tien vondsten. Voorts zijn er vier onbevestigde waarnemingen uit het voorjaar. — Red.).

Kuifaalscholver op De Putten

Dinsdag 6 mei 1962 te 5.30 uur verbleef in het vogelreservaat De Putten achter de Hondsbossche Zeewering een volwassen (of bijna volwassen) exemplaar van de *kuifaalscholver*. Op een afstand van on-

geveer 300 m deed de vogel mij aanvankelijk denken aan een forse duiker, gezien de houding van de hals en de diepe ligging in het water. Ik kon de zeer schuwe vogel naderen op ongeveer 100 m (hij was inmiddels naar een in het water staande paal gevlogen). Opvallend was de slanke snavel. De *kuifaalscholver* is ook duidelijk kleiner en slanker dan de *aalscholver*. De groene glans was niet zeer sterk, de kuif kleiner, dan ik mij voorgesteld had. De lichte plek om de snavelbasis was duidelijk waar te nemen. Geen wit aan kop of lichaam. Ik kon de vogel gedurende 30 min. onafgebroken gadeslaan. Om ongeveer 6.15 uur verdween hij in noordelijke richting. (Op 4 maart 1962 vond P. Boer een dood bijna volwassen exemplaar van de *kuifaalscholver* op de Hondsbossche Zeewering bij Petten).

- G. R. Monsees, Nic. Beetskade 47, Alkmaar.

(De „Avifauna van Nederland” vermeldt 3 vondsten vóór en 21 vondsten en 4 waarnemingen na 1900. — Red.)

Bergfluiters op de Hoge Veluwe

Op 2 juni 1962 maakte ik met de heer R. Aten een tochtje in het nationale park „De Hoge Veluwe”. Na een paar kostelijke uren te hebben doorgebracht bij de min of meer bekende vogeldrinkplaatsen, hoorden wij in de omgeving van het Hoenderlose hek gedurende zeker tien minuten een *bergfluits*. Voor Aten was dit een nieuw geluid, maar ik herkende de opvallende triller duidelijk uit waarnemingen in Frankrijk, Zwitserland en Italië, waar ik de *bergfluits* dikwijls heb kunnen zien en horen. Gezien hebben we hem deze keer niet, hoe wij ook ons best deden. Ik sta dus alleen, maar het leek mij

toch goed deze waarneming wereldkundig te maken als aanvulling op de recente waarnemingen van dit vogeltje in ons land en als aansporing voor ons allen om er attent op te blijven.

- D. Mooij, Zeemansstraat 31, Zaandam

Kwartelkoning in de Biesbosch

In juni van dit jaar ben ik de Sliedrechtse Biesbosch ingegaan, speciaal om de *kwartelkoning* te horen. Dat gelukte langs het Houweningswater volop. Ze riepen er de hele nacht door. Doordat ze allemaal tegelijk riepen en weer stopten was het moeilijk het aantal vast te stellen. Maar die ik zo van dichtbij hoorde waren er minstens acht.

- J. M. v. d. Esch, Kerkbuurt 1a, Papendrecht.

Ga eens in Drenthe kijken

Een waarnemingsplaats waar ik nog nooit iets over las in de rubriek „Waar vinden we die vogels?” en die ik ook dit jaar weer in mijn vakantie bezocht, is het staatsnatuureservaat de Brunstiger Plas-sen, vlak bij Beilen. Van de vele venen (of vennen?) die ik in Drenthe bezocht heb is dit verre het vogelrijkste. Niet alleen door de zeer vele watervogels (*watersnippen* bij honderden, *wilde eenden*, talingen, *krakeenden*, *tureluurs*, tientallen *groenpootruiters*, enz.) doch ook door de zangvogels in de bosjes er omheen (*boom- en graspieper*, *ortolaan*, *gekraagde roodstaart*, enz.). Roofvogels zijn er altijd te zien (*boomvalk*, *bruine kiekendief*, *torenvalk*).

De meeste vennen in Drenthe hebben weinig anders te bieden dan de *wilde eend* en de *watersnip*. Wel heb ik in tenminste zes vennen de *roodhalsfuut* gezien. B.v. op 10 augustus (en op enkele latere data) in het Snoekveen bij Geeuwenbrug 2 paartjes. Ook in de Schurenberg en eveneens in één van de vennen in het Brunstingerreservaat. Als we deze waarnemingen (alle tussen 10 en 25 aug.) vergelijken met wat er in de „Vogelgids” staat, klopt er iets niet.

- A. Mulder, P. Wantelaan 14, Overveen.

Vogeltrekstation verhuisd

Het nieuwe adres van het Vogeltrekstation luidt: Kemperbergerweg 11, Arnhem. Tel. 08300-37984, Postgiro 1027861

Landelijke natuurfotowedstrijd

Het Natuurhistorisch Streekmuseum te Oudemirdum (Friesland) houdt een landelijke natuurfotowedstrijd, met als onderwerp: „in Nederland in de vrije natuur gefotografeerde zoogdieren, vogels en insecten”.

Zendt ons voor deze wedstrijd uw foto's vóór 1 maart 1963. Minimum formaat 18 x 24 cm, maximum formaat 45 x 60 cm. Zowel zwart-wit als kleurenfoto's (geen dia's). De foto's mogen op karton geplakt zijn, liefst randloos. Wat betreft de vogelfoto's verdienen niet bij het nest gefotografeerde vogels de voorkeur.

Voor de vier beste inzendingen worden geldprijzen beschikbaar gesteld, nl. 1e prijs f 100,—, 2e prijs f 50,—, 3e en 4e prijs ieder f 25,—.

De jury zal bestaan uit de heren Dr. J. P. Otto te Sneek (bioloog en hoofdredacteur van „Vanellus”), J. F. Vogel te Apeldoorn (oud-hofjager van H. M. de Koningin en voorzitter der K.N.N.V. afd. Apeldoorn) en Ko Zweeres te Amsterdam (secr. Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels), die gezamenlijk een foto-graaf zullen verzoeken hen bij de beoordeling der foto's ter zijde te staan.

Inzendingen aan: Natuurhistorisch Streekmuseum Oudemirdum (Friesland). Wanneer men de inzending na de tentoonstelling, die van 15 mei tot 15 september 1963 zal worden gehouden, terug wenst te ontvangen, dan dient daarvoor een gefrankeerde envelop te worden bijgesloten.

De bekroonde foto's worden het eigendom van het Streekmuseum te Oudemirdum en kunnen zonder betaling van auteursrechten worden gepubliceerd in uitgaven die verzorgd worden door dit museum.

Register Vogeljaar 8, 9 en 10

Het is de bedoeling om in het februari-nummer een inhoudsopgave plus uitvoerig register op te nemen voor de jaargangen 8, 9 en 10 van Het Vogeljaar. Het leeuwedeel van deze moeizame taak is verricht door mevr. Drs. J. R. Frieswijk-Goudappel. Indien het mogelijk blijkt deze jaargangen gezamenlijk te doen inbinden in een uniforme band, dan zal daarvan in het februari-nummer mededeling worden gedaan, met opgave van de prijs en het adres, waarheen de in te binden nummers moeten worden gezonden. Met de elfde jaargang begint dus een nieuw „volume”.